

2026-02-05
U2026/00202**Utbildningsdepartementet**Universitets- och högskolerådet
Box 4030
171 04 Solna

Ändring av uppdraget till Universitets- och högskolerådet att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Universitets- och högskolerådet att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov (U2025/00286) på följande sätt.

Ett medborgarskapsprov ska tas fram och införas i tre steg, i stället för två steg som angetts i tidigare beslut, enligt följande tidplan. Det första steget ska omfatta prov i grundläggande kunskaper om det svenska samhället (benämns i uppdraget som samhällskunskap) och ska genomföras första gången senast den 17 augusti 2026. Det andra steget ska omfatta prov i läs- och hörförståelse i svenska och ska genomföras senast den 1 oktober 2027. Det tredje steget ska omfatta prov i skriftlig och muntlig färdighet i svenska och ska genomföras så skyndsamt, ändamålsenligt och kostnadseffektivt som möjligt.

Det krav på redovisning senast den 15 juni 2026 som avser delprov i skriftlig och muntlig färdighet i svenska ändras enligt följande. Universitets- och högskolerådet ska till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Justitiedepartementet) i stället lämna en redovisning senast den 30 september 2026. Myndigheten ska vid detta tillfälle redovisa en analys av förutsättningarna för genomförandet av det tredje steget i ett medborgarskapsprov och hur prov i skriftlig och muntlig färdighet ska utformas, genomföras och bedömas. Redovisningen ska innehålla en uppdaterad tidplan och kostnadsberäkning för såväl det andra som det tredje steget i utvecklingen av ett medborgarskapsprov.

Ärendet

Utreddningen om språk- och samhällskunskapskrav för svenskt medborgarskap och andra frågor om medborgarskap (USSMA) gjorde i sitt delbetänkande Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) bedömningen att det ska tas fram ett särskilt prov i svenska och samhällskunskap för förvärvande av svenskt medborgarskap.

Regeringen gav den 6 februari 2025 Universitets- och högskolerådet i uppdrag att genomföra en förstudie om ett medborgarskapsprov. Enligt beslutet ska medborgarskapsprovet avse kunskaper i svenska och grundläggande kunskaper om det svenska samhället (samhällskunskap). Ett godkänt prov ska kunna användas för att uppfylla krav som kan komma att ställas upp för att förvärva svenskt medborgarskap. Utgångspunkten för uppdraget var ett genomförande av medborgarskapsprovet i två steg så skyndsamt, ändamålsenligt och kostnadseffektivt som möjligt. Det första steget i ett medborgarskapsprov skulle införas så snart som möjligt, dock senast den 17 augusti 2026.

Universitets- och högskolerådet ska enligt beslutet ha det övergripande ansvaret för medborgarskapsprovet. Det innebär att myndigheten ska ansvara för att proven genomförs. Det innebär även bl.a. att Universitets- och högskolerådet ansvarar för framtagande, utveckling och rättning av medborgarskapsprovet samt beslut om resultat. Myndigheten ska också fatta beslut om och planera provtillfällen, utveckla och tillhandahålla system för anmälan och betalning samt fatta beslut om anpassning och avstängning vid fusk.

För att säkerställa att medborgarskapsprovet bl.a. blir träffsäkert och rättssäkert behöver Universitets- och högskolerådet bistås av aktörer med ämnesmässig kompetens och erfarenhet av att utveckla storskaliga prov på vetenskaplig grund. Regeringen gav därför den 28 maj 2025 i uppdrag till Göteborgs universitet och Stockholms universitet att bistå Universitets- och högskolerådet med utvecklingen av ett medborgarskapsprov (U2025/01356). Göteborgs universitet gavs i uppdrag att bistå Universitets- och högskolerådet i att bland annat ta fram och utveckla provet i samhällskunskap. Stockholms universitet gavs i uppdrag att bistå Universitets- och högskolerådet i att ta fram och utveckla prov i svenska.

Universitets- och högskolerådet har i enlighet med myndighetens uppdrag den 7 april 2025 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Justitiedepartementet) lämnat en redovisning av de delar av uppdraget som rör avgifter för provet, ekonomiska konsekvenser för berörda myndigheter och eventuella andra aktörer av införandet av ett medborgarskapsprov, samt en övergripande tidsplan och processbeskrivning för det fortsatta arbetet med införandet av provet. Myndigheten har därutöver lämnat en redovisning av övriga delar av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Justitiedepartementet) den 30 september 2025. Uppdraget att ta fram delprov i skriftlig och muntlig färdighet i svenska skulle dock redovisas senast den 15 juni 2026.

Skäl för regeringens bedömning

I redovisningen den 30 september 2025 har Universitets- och högskolerådet, med underlag från Stockholms universitet, bl.a. gjort bedömningen att det inte kommer vara möjligt ta fram ett prov i läs- och hörförståelse i svenska till den 17 augusti 2026 i enlighet med uppdraget (U2025/01910). I universitetets bilaga till redovisningen framgår bl.a. att utvecklingen av ett helt nytt prov av denna typ är tidskrävande och omfattar flera steg med syftet att säkerställa att provet uppfyller avsedd funktion. Universitetet bedömer att detta prov kan tas fram tidigast till hösten 2028. Göteborgs universitet har bedömt att det inom den utsatta tiden för uppdraget endast är möjligt att ta fram ett antal prototypuppgifter som kan sättas ihop till ett så kallat utprövningsprov i samhällskunskap.

Mot bakgrund av vad Universitets- och högskolerådet redovisat konstaterar regeringen att det krävs mer tid för att ta fram ett prov i svenska. Det är dock angeläget att ett medborgarskapsprov i svenska är på plats så snart som möjligt. Regeringen bedömer därför att tiden för framtagande av ett prov i läs- och hörförståelse i svenska bör förlängas till senast den 1 oktober 2027.

Med anledning av att ett utprövningsprov i samhällskunskap uppskattas kunna genomföras senast den 17 augusti 2026 bedömer regeringen att det inte behövs någon ändring av tidplanen för införande av prov i samhällskunskap.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

Erik Kyhlberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA, SFÖ
Justitiedepartementet/DÅ, NM
Utbildningsdepartementet/GV, S
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Migrationsverket
Statens skolverk